

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-01 iki 2020-03-18

Įstatymas paskelbtas: TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23708

TAR pastaba. Įstatymas Nr. XIII-2227 taikomas, kai darbdavio bankroto byla iškelta arba bankroto procesas pradėtas ne teismo tvarka ar teismo nutartis atsisakyti iškelti nemokiam juridiniam asmeniui bankroto bylą ir siūlyti inicijuoti jo likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva priimta po 2020 m. sausio 1 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS GARANTIJŲ DARBUOTOJAMS JŲ DARBDAVIUI TAPUS NEMOKIAM IR ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ ĮSTATYMAS

2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. XII-2604
Vilnius

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – šio įstatymo nustatyta tvarka užtikrinti minimalų darbuotojų apsaugos lygį jų darbdaviui tapus nemokiam, taip pat nustatyti ilgą nepertraukiamo darbo stažą turinčių darbuotojų papildomas finansines garantijas juos atleidus.

2. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Administratorius** – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, vykdančios Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo administravimą.

2. *Neteko galios 2020-01-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

3. **Ilgalaikio darbo išmoka** – ilgalaikio darbo pasibaigimo atveju suteikiama papildoma finansinė garantija atleistam darbuotojui.

4. **Įmokos** – darbdavių mokamos šiame įstatyme nustatytos įmokos.

5. **Įmokų administratorius** – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos.

6. **Įmokų mokėtojas** – darbdavys, mokantis šiame įstatyme nustatytas įmokas.

7. **Taryba** – Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo priežiūros organas, sudarytas iš darbdavių organizacijų, profesinių sąjungų organizacijų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) atstovų.

II SKYRIUS

GARANTIJOS DARBUOTOJAMS JŲ DARBDAVIUI TAPUS NEMOKIAM

3 straipsnis. Asmenys, kuriems užtikrinamos garantijos jų darbdaviui tapus nemokiam

1. Šiame įstatyme nustatytos garantijos darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam užtikrinamos:

1) Lietuvos Respublikos juridinių asmenų, kurių bankroto procesas vykdomas Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – Juridinių asmenų nemokumo įstatymas) nustatyta tvarka arba dėl kurių yra priimta teismo nutartis atsisakyti iškelti nemokaus juridinio asmens bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva, taip pat fizinių asmenų, ūkininkų ir kitų fizinių asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, ir kurių pagrindinių turtinių interesų vieta yra Lietuvos Respublikoje, kurių bankroto procesas vykdomas Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatyme nustatyta tvarka (toliau visi šiame punkte nurodyti nemokumo procesai kartu – Lietuvos Respublikos įstatymais reglamentuoti bankroto procesai), darbuotojams;

2) kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba kitų Europos ekonominės erdvės valstybių (toliau – valstybė narė) juridinių asmenų ar kitų organizacijų, dėl kurių pradėti Juridinių asmenų nemokumo įstatyme reglamentuotam bankroto procesui tolygūs nemokumo procesai, arba nemokaus juridinio asmens, likviduojamo administracine tvarka, padalinių, įsteigtų Lietuvos Respublikoje, darbuotojams;

3) kitų valstybių narių juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių, fizinių asmenų, kurių pagrindinių turtinių interesų vieta yra kitoje valstybėje narėje, kurie atitinkama veikla verčiasi ne mažiau kaip dviejų valstybių narių teritorijose ir dėl kurių pradėti Lietuvos Respublikos įstatymais reglamentuotiems bankroto procesams tolygūs nemokumo procesai, darbuotojams, kurie nuolat dirba Lietuvos Respublikoje.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti juridiniai asmenys, valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniai, fiziniai asmenys atitinkama veikla verčiasi ne mažiau kaip dviejų valstybių narių teritorijose, šis įstatymas taikomas jų darbuotojams, kurie nuolat dirba Lietuvos Respublikoje.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių, fizinių asmenų (toliau šiame skyriuje – darbdaviai), kurie atitinkama veikla verčiasi ne mažiau kaip dviejų valstybių narių teritorijose, darbuotojai laikomi nuolat dirbančiais Lietuvos Respublikoje, jeigu jie Lietuvos Respublikoje faktiškai vykdo pagrindinius įsipareigojimus darbdaviui. Kai neįmanoma nustatyti, ar darbuotojas nuolat dirba Lietuvos Respublikoje, laikoma, kad darbuotojas dirba valstybėje narėje, kurioje yra jo darbovietė.

4. Sprendžiant dėl nemokumo procesų, pradėtų kitoje valstybėje narėje, tolygumo Lietuvos Respublikos įstatymais reglamentuotiems bankroto procesams, atsižvelgiama į kitoje valstybėje narėje priimtus sprendimus dėl nemokumo procesų, nurodytų 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL 2015 L 141, p. 19) A priede.

5. Garantijos darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam užtikrinamos darbuotojams, dirbusiems iki teismo nutarties iškelti bankroto bylą, teismo nutarties atsisakyti iškelti bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva arba kreditorių susirinkimo nutarimo bankroto procesą vykdyti ne teismo tvarka priėmimo dienos, neatsižvelgiant į tai, ar jų darbo santykiai tęsiasi, ar darbo sutartis baigėsi darbo santykius reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, taip pat neatsižvelgiant į darbo sutarties rūšį.

6. Garantijos darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam užtikrinamos skiriant ir mokant išmokas iš Garantinio fondo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

4 straipsnis. Garantinio fondo samprata ir paskirtis

1. Garantinis fondas yra valstybės išteklų fondas, skirtas užtikrinti garantijas darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam.

2. Garantinį fondą administruoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos.

3. Garantinis fondas administruojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Garantinio fondo nuostatais ir kitais teisės aktais.

4. Garantinio fondo nuostatus tvirtina Vyriausybė.

5 straipsnis. Garantinio fondo lėšos

1. Garantinio fondo lėšas sudaro:

- 1) šio straipsnio 3 dalyje nurodytų subjektų įmokos;
- 2) delspinigiai, palūkanos ir baudos;
- 3) iš darbdavių gautos lėšos administratoriaus reikalavimams tenkinti;
- 4) fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių savanoriškos įmokos;
- 5) pajamos už investuotas laikinai laisvas Garantinio fondo lėšas;
- 6) kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Garantinio fondo lėšos kaupiamos ir saugomos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) sąskaitoje, o laikinai laisvos Garantinio fondo lėšos – Lietuvos Respublikos valstybės išdo (toliau – valstybės išdas) bendrojoje sąskaitoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

3. Į Garantinį fondą 0,16 procento dydžio įmokas nuo darbuotojams, kuriems taikomi Lietuvos Respublikos socialinio draudimo teisės aktai, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, moka:

- 1) Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, jų filialai ir atstovybės, išskyrus Lietuvos banką, biudžetines įstaigas, politines partijas, profesines sąjungas, religines bendruomenes ir bendrijas;
- 2) fiziniai asmenys;
- 3) valstybių narių juridinių asmenų padaliniai, įsteigti Lietuvos Respublikoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1348](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11450

4. Laikinai laisvas Garantinio fondo lėšas valdo ir sprendimus dėl šių lėšų investavimo Lietuvos Respublikos finansų ministro (toliau – finansų ministras) nustatyta tvarka priima Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija), garantuodama, kad reikalingos investuotos lėšos, taip pat investavimo metu gautos pajamos būtų laiku grąžinamos į Fondo valdybos sąskaitą išmokų iš Garantinio fondo skyrimo tęstinumui užtikrinti. Laikinai laisvomis Garantinio fondo lėšomis laikomos valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje esančios Garantinio fondo lėšos, kurios laikinai neskiriamos išmokoms iš Garantinio fondo mokėti, nenaudojamos kredito pervedimams, taip pat Garantinio fondo administravimo ir laikinai laisvų Garantinio fondo lėšų investavimo išlaidoms apmokėti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

5. Jeigu išmokoms iš Garantinio fondo mokėti Garantiniame fonde trūksta lėšų, Tarybos sprendimu išmokoms iš Garantinio fondo gali būti naudojamos lėšos iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo. Garantinio fondo išmokoms panaudota Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų suma turi būti atkurta iš įmokų į Garantinį fondą.

6 straipsnis. Garantinio fondo lėšų naudojimas

Garantinio fondo lėšos naudojamos:

1) šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų darbdavių darbuotojų negautoms priskaičiuotoms su darbo santykiais susijusioms sumoms, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, neviršijančioms šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytų dydžių, mokėti;

2) mokesčiams, nurodytiems Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnyje (išskyrus gyventojų pajamų mokestį), kurie skaičiuojami nuo darbuotojams priskaičiuotų sumų, mokėti, kaip nurodyta Garantinio fondo nuostatuose;

3) kredito pervedimams dėl išmokų iš Garantinio fondo pervedimo į darbuotojų asmenines sąskaitas Lietuvos Respublikoje ar kitose valstybėse narėse įregistruotose kredito įstaigose (jų filialuose) apmokėti pagal šių kredito įstaigų (jų filialų) įkainius. Jeigu išmokos iš Garantinio fondo pervedamos į darbuotojų asmenines sąskaitas kitose negu Lietuvos Respublikoje ar kitose valstybėse narėse įregistruotose kredito įstaigose (jų filialuose), su šių išmokų pervedimu susijusios išlaidos atlyginamos iš jų gavėjui skirtų išmokų iš Garantinio fondo. Jeigu kredito pervedimui apmokėti naudojamos Garantinio fondo lėšos, kai išmokos iš Garantinio fondo pervedamos į darbuotojų asmenines sąskaitas kitose negu Lietuvos Respublikoje ar kitose valstybėse narėse įsteigtose kredito įstaigose (jų filialuose), viršija darbuotojui skirtų išmokų iš Garantinio fondo sumą, išmokos iš Garantinio fondo šiam darbuotojui nepervedamos;

4) Garantinio fondo administravimo išlaidoms apmokėti Garantinio fondo nuostatuose nustatyta tvarka ir laikinai laisvų Garantinio fondo lėšų investavimo išlaidoms apmokėti finansų ministro nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

7 straipsnis. Išmokų iš Garantinio fondo skaičiavimo tvarka

1. Išmokos, nurodytos šio įstatymo 6 straipsnio 1 punkte, apskaičiuojamos:

1) kai darbdaviui iškelta bankroto byla arba bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, – pagal teismo nutartimi ar kreditorių susirinkimo sprendimu patvirtintas darbuotojų

reikalavimų sumas, susijusias su darbo santykiais, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos. Tuo atveju, jeigu darbuotojų reikalavimų sumos neviršija šešių minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, darbuotojui išmokama patvirtinto reikalavimo šių sumų dydžio išmoka. Tuo atveju, jeigu reikalavimo suma viršija šešių minimaliųjų mėnesinių algų dydį, darbuotojui išmokama šešių minimaliųjų mėnesinių algų dydžio išmoka;

2) kai dėl nemokaus juridinio asmens yra priimta teismo nutartis atsisakyti iškelti bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva, – pagal Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybinio socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (toliau – Registras) duomenis apie darbuotojui per 3 mėnesius iki teismo nutarties atsisakyti iškelti bankroto bylą ir pavesti inicijuoti juridinio asmens likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva priėmimo dienos priskaičiuotas su darbo santykiais susijusias pajamas, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos. Darbuotojui išmokama minėtu laikotarpiu priskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų, išskaičiavus mokesčius, dydžio išmoka, tačiau ne didesnė negu šešių minimaliųjų mėnesinių algų dydžio.

2. Apskaičiuojant iš Garantinio fondo skiriamas lėšas, taikomas minimaliosios mėnesinės algos dydis, buvęs:

- 1) teismo nutarties iškelti bankroto bylą priėmimo dieną;
- 2) kreditorių susirinkimo sprendimo vykdyti bankroto procesą ne teismo tvarka priėmimo dieną;

3) teismo nutarties atsisakyti iškelti nemokiam juridiniam asmeniui bankroto bylą ir siūlyti inicijuoti jo likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva priėmimo dieną.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai teikiami administratoriui Juridinių asmenų nemokumo įstatymo ir Fizinių asmenų bankroto įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

8 straipsnis. Garantinio fondo lėšų skyrimo ir mokėjimo tvarka

1. Įsiteisėjusi teismo nutartis arba kreditorių susirinkimo sprendimas patvirtinti darbuotojų reikalavimus, susijusius su darbo santykiais, ar teismo nutartis atsisakyti iškelti nemokiam juridiniam asmeniui bankroto bylą ir siūlyti inicijuoti jo likvidavimą Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva yra dokumentai, kuriais patvirtinama darbuotojų teisė gauti su darbo santykiais susijusią išmoką iš Garantinio fondo. Šie dokumentai administratoriui pateikiami Juridinių asmenų nemokumo įstatymo ir Fizinių asmenų bankroto įstatymo nustatyta tvarka.

2. Išmokos iš Garantinio fondo šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams skiriamos, jeigu jie Garantinio fondo nuostatuose nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų įsiteisėjimo dienos kreipėsi į administratorių.

3. Administratorius Garantinio fondo nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais apskaičiuoja šio įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 punktuose nustatytas sumas ir priima sprendimus dėl Garantinio fondo lėšų skyrimo ir išmokėjimo.

4. Išmokos iš Garantinio fondo neskiriamos darbuotojui, kuriam išmokos, analogiškos šio įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodytoms išmokoms iš Garantinio fondo, buvo skirtos kitų valstybių narių institucijų, atliekančių garantijų institucijų funkcijas. Jeigu šioje dalyje nurodytam darbuotojui buvo skirtos išmokos iš Garantinio fondo, administratorius priima sprendimą dėl darbuotojui skirtų išmokų iš Garantinio fondo grąžinimo. Šios išmokos iš Garantinio fondo grąžinamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Administratoriaus sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

6. Patvirtinta darbuotojų reikalavimų, susijusių su darbo santykiais, suma mažinama iš Garantinio fondo sumokėtos išmokos suma. Administratorius turi atgręžtinio reikalavimo teisę išieškoti šią sumą iš darbdavio. Administratoriaus reikalavimai tenkinami Juridinių asmenų nemokumo įstatymo ir Fizinių asmenų bankroto įstatymo nustatyta tvarka.

7. Darbuotojai nepraranda teisės gauti išmokas iš Garantinio fondo darbdaviui į Garantinį fondą nesumokėjus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų įmokų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

III SKYRIUS

PAPILDOMOS FINANSINĖS GARANTIJOS ILGALAIKIO DARBO ATVEJU

9 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmoka

1. Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turi asmuo, kurio darbo santykiai pagal nutraukiamą darbo sutartį su Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje esančiu darbdaviu atleidimo iš darbo dieną nepertraukiamai tęsėsi daugiau negu penkerius metus ir kuris yra atleistas iš darbo Darbo kodekso 57 straipsnyje nurodytu pagrindu.

2. Ilgalaikio darbo išmoka šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, išskyrus iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistus asmenis, mokama iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo. Šiame įstatyme nustatytais sąlygomis šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistiems asmenims šiame įstatyme nustatyto dydžio ilgalaikio darbo išmokas moka juos atleidęs darbdavys.

10 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokos apskaičiavimo tvarka

1. Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turinčiam darbuotojui, jį atleidus iš darbo ir kai tarp jo ir darbdavio per trijų mėnesių laikotarpį po atleidimo nesudaroma nauja darbo sutartis, iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriama:

1) 77,58 procento jo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsiasi nuo penkerių iki dešimt metų;

2) 77,58 procento dviejų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsiasi nuo dešimt iki dvidešimt metų;

3) 77,58 procento trijų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsiasi dvidešimt ir daugiau metų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1348](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11450

2. Nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą ilgalaikio darbo išmokos dydį, darbuotojo mėnesinio darbo užmokesčio dydis apskaičiuojamas remiantis Registro duomenimis pagal tam darbuotojui priskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, vidurkį. Šis vidurkis apskaičiuojamas pagal paskutinių dvylikos mėnesių darbuotojo gautas su darbo santykiais susijusias pajamas Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatuose nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-830](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20027

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

11 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarka

1. Ilgalaikio darbo išmokos šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams (išskyrus iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistus asmenis), kurie ne vėliau kaip per šešis mėnesius po atleidimo iš darbo kreipėsi Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatuose (toliau – IDIF nuostatai) nustatyta tvarka į administratorių, skiriamos ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams nuo atleidimo dienos. Ilgalaikio darbo išmokos yra mokamos IDIF nuostatuose nustatyta tvarka iš karto išmokant visą išmokos sumą, apskaičiuotą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka. Ilgalaikio darbo išmokos iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistiems darbuotojams darbdavio skiriamos ir mokamos *mutatis mutandis* šiame įstatyme ir IDIF nuostatuose nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1348](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11450

2. Ilgalaikio darbo išmokos skiriamos darbuotoją atleidus iš darbo, tai yra tuo atveju, kai tarp jo ir darbdavio per tris mėnesius po atleidimo iš darbo nesudaroma nauja darbo sutartis. Po ilgalaikio darbo išmokos paskyrimo nustačius, kad tarp darbuotojo ir darbdavio per tris mėnesius po atleidimo iš darbo buvo sudaryta nauja darbo sutartis, darbuotojui skirtos ilgalaikio darbo išmokos grąžinamos į Ilgalaikio darbo išmokų fondą IDIF nuostatuose nustatyta tvarka.

3. Ilgalaikio darbo išmokoms skirti reikalingi duomenys tikrinami naudojantis Registru ir kitomis reikalingomis duomenų bazėmis bei kita informacija.

4. Ilgalaikio darbo išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarka nustatoma IDIF nuostatuose.

12 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų grąžinimas

Ilgalaikio darbo išmoka IDIF nuostatuose nustatyta tvarka yra grąžinama į Ilgalaikio darbo išmokų fondą, kai:

- 1) buvo pateikti neteisingi duomenys;
- 2) tarp darbuotojo ir darbdavio per tris mėnesius po atleidimo iš darbo buvo sudaryta nauja darbo sutartis;
- 3) darbo ginčą nagrinėjančio organo įsiteisėjusiu sprendimu atleidimas iš darbo buvo pripažintas neteisėtu.

13 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų fondo paskirtis ir administravimas

1. Ilgalaikio darbo išmokų fondas yra valstybės išteklų fondas, skirtas šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų papildomoms finansinėms garantijoms užtikrinti.

2. Ilgalaikio darbo išmokų fondą administruoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitos Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, vadovaudamosi IDIF nuostatais.

3. Ilgalaikio darbo išmokų fondas administruojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, IDIF nuostatais ir kitais teisės aktais.

4. Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatus tvirtina Vyriausybė.

14 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos

1. Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšas sudaro:

- 1) darbdavių mokamos šio straipsnio 3 dalyje nustatytos piniginės įmokos į Ilgalaikio darbo išmokų fondą;
- 2) delspinigiai, palūkanos ir baudos;
- 3) fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių savanoriškos įmokos;
- 4) pajamos už investuotas laikinai laisvas lėšas;

5) kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos kaupiamos ir saugomos Fondo valdybos sąskaitoje, o laikinai laisvos Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos – valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje šiame įstatyme ir IDIF nuostatuose nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

3. Darbdaviai, išskyrus biudžetines įstaigas ir Lietuvos banką, į Ilgalaikio darbo išmokų fondą moka 0,16 procento nuo Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos, dydžio įmokas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1348](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11450

4. Laikinai laisvas Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšas valdo ir sprendimus dėl šių lėšų investavimo finansų ministro nustatyta tvarka priima Finansų ministerija, garantuodama, kad reikalingos investuotos lėšos, taip pat investavimo metu gautos pajamos būtų laiku grąžinamos į Fondo valdybos sąskaitą ilgalaikio darbo išmokų mokėjimo testinumui užtikrinti. Laikinai laisvomis Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšomis laikomos valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje esančios Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos, kurios laikinai neskiriamos ilgalaikio darbo išmokoms mokėti, nenaudojamos kredito pervedimams, taip pat Ilgalaikio darbo išmokų fondo administravimo ir laikinai laisvų Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų investavimo išlaidoms apmokėti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

5. Jeigu ilgalaikio darbo išmokoms mokėti Ilgalaikio darbo išmokų fonde trūksta lėšų, Tarybos sprendimu ilgalaikio darbo išmokoms gali būti naudojamos lėšos iš Garantinio fondo. Ilgalaikio darbo išmokoms mokėti panaudota Garantinio fondo lėšų suma turi būti atkurta iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo įmokų.

15 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų naudojimas

Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos naudojamos:

- 1) ilgalaikio darbo išmokoms;
- 2) Ilgalaikio darbo išmokų fondo administravimo išlaidoms apmokėti IDIF nuostatuose nustatyta tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1726](#), 2018-12-11, paskelbta TAR 2018-12-20, i. k. 2018-20985

- 3) laikinai laisvų lėšų investavimo išlaidoms apmokėti;
- 4) Ilgalaikio darbo išmokų fondo įsipareigojimams padengti;

5) Garantinio fondo lėšų sumai, susidariusiai dėl šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nurodytos priežasties, atkurti.

16 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazė

1. Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazė yra duomenų bazė, kurioje registruojami ilgalaikio darbo išmokų gavėjai, renkami, kaupiami, apdorojami, sisteminami, saugomi, naudojami ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka teikiami fiziniams ir juridiniams asmenims duomenų bazės duomenys ir jų pagrindu sudaryti dokumentai, susiję su ilgalaikio darbo išmokų gavėjais, atliekami kiti duomenų tvarkymo veiksmai. Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazės paskirtis, naudojimas ir valdymas reglamentuoti Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazės nuostatuose.

2. Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazės nuostatus tvirtina administratorius.

3. Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazę valdo ir administruoja administratorius, vadovaudamasis Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazės nuostatais.

IV SKYRIUS

DUOMENŲ APIE APSKAIČIUOTAS ĮMOKAS PATEIKIMAS, ĮMOKŲ MOKĖJIMAS, ATSAKOMYBĖ UŽ MOKĖJIMO PAŽEIDIMUS

17 straipsnis. Duomenų apie apskaičiuotas įmokas pateikimas ir įmokų mokėjimas

1. Įmokos apskaičiuojamos ir mokamos, duomenys apie apskaičiuotas įmokas teikiami *mutatis mutandis* laikantis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatytos tvarkos ir terminų.

2. Įmokas administruoja įmokų administratorius Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka. Per mėnesį surinktas (išieškotas) įmokas į Garantinį fondą ir į Ilgalaikio darbo išmokų fondą ir su jomis susijusias šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytas sumas Fondo valdyba pasibaigus mėnesiui per dešimt darbo dienų perveda į atitinkamas Fondo valdybos sąskaitas. Laikinais laisvos Garantinio fondo lėšos ir laikinais laisvos Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos finansų ministro nustatyta tvarka pervedamos į valstybės išdo bendrąją sąskaitą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

18 straipsnis. Atsakomybė už įmokų mokėjimo pažeidimus

Pažeidus šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytą įmokų skaičiavimo ir mokėjimo tvarką, baudos skiriamos, palūkanos ir delspinigiai skaičiuojami Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

V SKYRIUS
GARANTINIO FONDO IR ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO LĖŠŲ
ADMINISTRAVIMAS IR FINANSŲ KONTROLĖ

19 straipsnis. Administratoriaus funkcijos

Administratorius atlieka šias funkcijas:

1) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nagrinėja paraiškas, priima sprendimus dėl Garantinio fondo lėšų skyrimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

2) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie paraiškų nagrinėjimo eigą;

3) *neteko galios 2020-01-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341

4) IDIF nuostatuose nustatyta tvarka priima sprendimus dėl ilgalaikio darbo išmokų skyrimo ir mokėjimo;

5) rengia ir teikia Tarybai Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatų projektus, taip pat Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių finansinių ataskaitų rinkinius;

6) rengia ir teikia Tarybai ketvirčio ir metinę veiklos ataskaitas ir skelbia jas savo interneto svetainėje;

7) tvirtina paraiškos ir sutarties pavyzdines formas, rekomendacijas dėl paraiškų pildymo ir teikimo ir skelbia jas savo interneto svetainėje;

8) Tarybos prašymu teikia informaciją apie išmokų iš Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo skyrimą, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatos vykdymą ir kitais Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo administravimo klausimais;

9) bendradarbiauja su valstybių narių institucijomis, atliekančiomis garantijų institucijų funkcijas, ir teisės aktų nustatyta tvarka teikia joms ir Europos Komisijai informaciją;

10) tvarko informaciją apie Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų naudojimą;

11) valdo ir administruoja Ilgalaikio darbo išmokų duomenų bazę;

12) teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl Garantinio fondo nuostatų ir IDIF nuostatų pakeitimo;

13) techniškai aptarnauja Tarybą;

14) atstovauja Garantiniam fondui ir Ilgalaikio darbo išmokų fondui palaikant santykius su trečiaisiais asmenimis;

15) atlieka kitas Garantinio fondo nuostatuose ir IDIF nuostatuose nustatytas funkcijas.

20 straipsnis. Taryba

1. Taryba prižiūri administratoriaus veiklą.

2. Tarybos funkcijas atlieka Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba.

3. Taryba veikia pagal pačios patvirtintą Tarybos darbo reglamentą.

4. Taryba atlieka šias funkcijas:

1) pritaria Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatos projektui, taip pat Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkiniui;

2) svarsto metinę administratoriaus veiklos ataskaitą ir teikia pasiūlymus dėl Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo administravimo;

3) teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo sudarymo, taip pat dėl išmokų iš Garantinio fondo maksimalių dydžių;

4) priima sprendimus kitais Ilgalaikio darbo išmokų fondo veiklos klausimais;

5) kai yra šiame įstatyme nustatytos sąlygos, priima sprendimus dėl galimybės panaudoti Garantinio fondo lėšas ilgalaikio darbo išmokoms mokėti ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšas išmokoms iš Garantinio fondo mokėti;

6) atlieka kitas Garantinio fondo nuostatuose ir IDIF nuostatuose nustatytas funkcijas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

21 straipsnis. Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo atskaitomybė ir finansų kontrolė

1. Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatas, taip pat Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinius tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) Vyriausybės teikimu.

2. Vyriausybė Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatų projektus teikia Seimui tvirtinti kartu su atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu Lietuvos Respublikos Seimo statute nustatyta tvarka ir terminais.

3. Jeigu ateinančių metų Garantinio fondo lėšų sąmata nepatvirtinama iki einamųjų metų pabaigos, Garantinio fondo lėšos, skiriamos vadovaujantis šio įstatymo 6 straipsniu, metų pradžioje iki Garantinio fondo lėšų sąmatos patvirtinimo kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusiais metais skirtų Garantinio fondo lėšų. Jeigu ateinančių metų Ilgalaikio darbo

išmokų fondo lėšų sąmata nepatvirtinama iki einamųjų metų pabaigos, Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšos, skiriamos vadovaujantis šio įstatymo 15 straipsniu, metų pradžioje iki Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatos patvirtinimo kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusiais metais skirtų Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų.

4. Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinio sudarymą, teikimą, tvirtinimą ir skelbimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.

5. Valstybės kontrolė kiekvienais metais atlieka Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinio auditą ir parengia audito išvadą.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 3 dalį, 5 straipsnio 5 dalį, 6 straipsnio 1 dalies 3 punktą, III skyrių, 19 straipsnio 4 ir 11 punktus, 24 straipsnio 1 dalį, taip pat 1 straipsnio 1 dalį, 2 straipsnio 1 ir 7 dalis, 17 straipsnio 2 dalį, 19 straipsnio 5, 8, 10, 12, 14 ir 15 punktus, 20 straipsnio 4 dalį, 21 straipsnį ta apimtimi, kuria nustatomas Ilgalaikio darbo išmokų fondo, įmokų į jį ir išmokų iš jo administravimas, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalis, 5 straipsnio 5 dalis, 6 straipsnio 1 dalies 3 punktas, III skyrius, 19 straipsnio 4 ir 11 punktai, taip pat 1 straipsnio 1 dalis, 2 straipsnio 1 ir 7 dalys, 17 straipsnio 2 dalis, 19 straipsnio 5, 8, 10, 12, 14 ir 15 punktai, 20 straipsnio 4 dalis, 21 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatomas Ilgalaikio darbo išmokų fondo, įmokų į jį ir išmokų iš jo administravimas, įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

23 straipsnis. Įstatymo pripažinimas netekusiu galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas Nr. VIII-1926 su visais pakeitimais ir papildymais.

24 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima teisės aktus, susijusius su šio įstatymo nuostatų, reglamentuojančių Garantinio fondo, įmokų į jį ir išmokų iš jo administravimą, įgyvendinimu, o iki 2017 m. birželio 30 d. – teisės aktus, susijusius su šio įstatymo nuostatų,

reglamentuojančių Ilgalaikio darbo išmokų fondo, įmokų į jį ir išmokų iš jo administravimą, įgyvendinimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

2. Išmokos iš Garantinio fondo pagal paraiškas, pateiktas iki 2016 m. gruodžio 31 d., dėl kurių iki 2016 m. gruodžio 31 d. nėra priimti sprendimai dėl išmokų iš Garantinio fondo skyrimo, skiriamos ir mokamos laikantis nuo 2017 m. sausio 1 d. galiojančių teisės aktų nustatytos tvarkos, paraiškų nagrinėjimo terminą pradedant skaičiuoti nuo šių paraiškų perdavimo administratoriui dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

3. Garantinio fondo lėšos laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. birželio 30 d. taip pat naudojamos iki paraiškos skirti lėšų iš Garantinio fondo pateikimo administratoriui dienos darbuotojams neišmokėtoms išeitinėms išmokoms, numatytoms Lietuvos Respublikos darbo kodekso 140 straipsnyje, 300 straipsnio 4 dalyje, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje, neviršijančioms dviejų minimaliųjų mėnesinių algų sumos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

4. Įmokos į Garantinį fondą ir su jomis susijusios sumos (delspinigiai, palūkanos ir baudos) už laikotarpį iki 2016 m. gruodžio 31 d. mokamos iki 2016 m. gruodžio 31 d. galiojusia tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

Lietuvos Respublikos
garantijų darbuotojams jų
darbdaviui tapus nemokiam ir
ilgalaikio darbo išmokų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/94/EB dėl darbuotojų apsaugos jų darbdaviui tapus nemokiam (OL 2008 L 283, p. 36).

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-137](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29841
Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 6, 8, 14, 17, 18, 19, 20, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-830](#), 2017-12-05, paskelbta TAR 2017-12-13, i. k. 2017-20027
Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 10 straipsnio pakeitimo įstatymas
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1348](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11450
Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 10, 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymas
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1726](#), 2018-12-11, paskelbta TAR 2018-12-20, i. k. 2018-20985
Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 15 straipsnio pakeitimo įstatymas
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2227](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10341
Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas